

Kancelaria Adwokacka

Adw. Ewa Sokalska

ul. Sądowa 4, 50-046 Wrocław, tel. kom. 519 108 541, NIP: 899 228 27 43, REGON: 021216940
ING Bank Śląski S.A. 93 1050 1575 1000 0090 7303 7989

Wrocław, 2014 -01-04

COPIA

Trybunał Konstytucyjny w Warszawie
al. Jana Christiana Szucha 12a
00- 918 Warszawa

Skarżąca: B K , ul. - zast. przez
pełnomocnika z urzędu adw. Ewę Sokalską, Kancelaria Adwokacka, ul. Sądowa 4
50-046 Wrocław

SKARGA KONSTYTUCYJNA

W imieniu skarżącej B K , na podstawie art. 46 i nast. ustawy z dnia 1 sierpnia 1997r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. Nr 102, poz. 643 z późn. zm.) zaskarżam następujące przepisy:

1. art. 36 pkt 1 ppkt a) i 37 ust. 1 w zw. art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) w zakresie, w jakim stanowią, iż świadczenia pieniężne z pomocy społecznej – w tym zasiłek stały - przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją, pomimo, że niepełnosprawność oraz trudna sytuacja materialna osoby wnioskującej o przyznanie pomocy świadczeń z pomocy społecznej trwa dłużej niż od daty złożenia wniosku o taką pomoc, a osoba wnioskująca z uwagi na nieporadność oraz przebieg procedury ustalającej stopień niepełnosprawności oraz niezdolność do pracy nie mogła złożyć skutecznie wniosku wcześniej – które to przepisy naruszają art. 2 w związku z art. 67 ust. 2 i 69 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i wpływające z nich zasady sprawiedliwości społecznej oraz prawa osób niezdolnych do pracy i niepełnosprawnych do pomocy państwa, bowiem sprzecznie z powyższymi zasadami konstytucyjnymi pozbawiają osoby

niezdolne do pracy, w tym osoby niepełnosprawne, do świadczeń z pomocy społecznej od daty ustalenia niezdolności do pracy,

2. art. 8 ust.1, ust. 3 i ust. 4 oraz 37 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) w zakresie, w jakim stanowi, iż zasiłek pielęgnacyjny jest dochodem osoby wnioskującej o świadczenia z zakresu pomocy społecznej, który jest uwzględniany przy ustalaniu prawa do świadczeń z pomocy społecznej i o którego wysokość jest pomniejszany zasiłek stały wypłacany przez pomoc społeczną – które to przepisy naruszają art. 2 w związku z art. 32 ust. 1, 67 ust. 2 i 69 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i wyływające z nich zasady sprawiedliwości społecznej oraz prawa osób niepełnosprawnych do pomocy państwa, bowiem sprzecznie z powyższymi zasadami konstytucyjnymi umniejszają świadczenia z pomocy społecznej mające służyć zaspokojeniu podstawowych potrzeb osób niezdolnych do pracy, w tym osób niepełnosprawnych.

Skargę konstytucyjną wywodzę w związku z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W z dnia czerwca 2013r. – sygn. akt oddalającego skargę Pani B K na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W z dnia stycznia 2013r. nr , doręczonego skarżącej wraz z uzasadnieniem w dniu 10 lipca 2013r.

Skarżąca w dniu lipca 2013r. zwróciła się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W o przyznanie prawa pomocy i ustanowienie pełnomocnika do sporządzenia skargi kasacyjnej. lipca 2013r. skarżącej zostało przyznane prawo pomocy w żądanym przez nią zakresie.

W dniu sierpnia 2013r. skarżącej została doręczona opinia o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W o sygn. akt , sporządzona przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu w celu sporządzenia skargi kasacyjnej.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W stał się prawomocny z upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej w dniu sierpnia 2013r.

Skarżąca wyczerpała wszelkie przysługujące jej środki prawne, by odwołać się od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W z dnia czerwca 2013r. Skarżąca samodzielnie nie mogła wnieść środka zaskarżenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Wobec czego należy przyjąć, iż skarżąca wyczerpała w pełni drogę

odwoławczą, co daje jej możliwość wniesienia skargi konstytucyjnej na zaskarżone powyżej przepisy.

Podstawą decyzji administracyjnych wydanych w sprawie przyznania skarżącej B K zasiłku stałego były zaskarżone przepisy. W następstwie skargi wniesionej przez skarżącą Wojewódzki Sąd Administracyjny w W w postępowaniu sądowo-administracyjnym badał, czy przy rozstrzygnięciu sprawy przyznania skarżącej zasiłku stałego nie doszło do naruszenia przepisów art. 37 ust. 1,2 i 3, art. 8 i 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

W dniu sierpnia 2013r. skarżąca zwróciła się do Sądu Rejonowego W Wydział Cywilny o przyznanie pomocy prawnej z urzędu w celu sporządzenia skargi kasacyjnej.

Sąd Rejonowy W Wydział Cywilny w dniu października 2013r. ustanowił dla B K pełnomocnika z urzędu celem sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej o zbadanie zgodności ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), w szczególności art. 8 ust. 3 oraz 106 ust. 3 z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

W dniu 5 listopada 2013r. został ustanowiony dla skarżącej pełnomocnika z urzędu przez Okręgową Radę Adwokacką we Wrocławiu celem sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej. Skarżąca dowiedziała się o wyznaczeniu pełnomocnika w konkretnej osobie w dniu listopada 2013r.

Wnoszę o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu. Koszty te nie zostały pokryte ani w całości, ani w części.

Uzasadnienie

Wobec skarżącej B K został wydany wyrok z dnia sierpnia 2012r. (sygn. akt), który zmienił decyzję Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W ustalając, że skarżąca jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym oraz że niepełnosprawność ta ma charakter stały od czerwca 2011r. Postępowanie o ustalenie stopnia niepełnosprawności skarżącej trwało ponad rok.

Skarżąca nie spełnia przesłanek do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego – wobec czego nie zwracała się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustalenie niezdolności do pracy. Zwróciła się z wnioskiem do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W i w wyniku procedury odwoławczej ustaliła stopień niepełnosprawności. Skarżąca do śmierci matki była na jej utrzymaniu.

Brak posiadania dokumentacji tj. wyroku o stopniu niepełnosprawności tamował złożenie przez skarżącą skutecznie wniosku o przyznania zasiłku stałego. Nawet złożenie wniosku we wcześniejszym terminie, lecz bez decyzji, czy też wyroku ustalającego znaczny stopień niepełnosprawności wnioskującego, nie rodził by żadnych skutków, bowiem wniosek taki pozostałby bez rozpoznania przez organy pomocy społecznej.

Znaczny stopień niepełnosprawności oznacza, iż osoba wobec której orzeczono taki stopień niepełnosprawności ma naruszoną sprawnością organizmu, jest niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymaga, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Skarżąca jest osobą o znacznym stopniu niepełnosprawności, jak i osobą ze znacznymi utrudnieniami w możliwości podjęcia pracy.

Skarżąca po uprawomocnieniu się wyroku zwróciła się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w W o przyznanie zasiłku stałego, jak i zasiłku pielęgnacyjnego.

Zasiłek pielęgnacyjny został przyznany skarżącej decyzją MOPS w dniu września 2012r. od miesiąca czerwca 2011r.

Natomiast decyzją z dnia października 2012r.nr Specjalisty Pracy Socjalnej Zespołu Terenowej Pracy Socjalnej Zespołu nr Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w W został przyznany skarżącej stały zasiłek od października 2012r. w wysokości zł miesięcznie wraz ze składką na ubezpieczenie zdrowotne.

Decyzja Specjalisty Pracy Socjalnej Zespołu Terenowej Pracy Socjalnej Zespołu nr Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w W została wydana w związku z pismem skarżącej z października 2012r.

Skarżąca odwołała się od tej decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W, które w dniu stycznia 2013r. nr utrzymało w mocy decyzję z dnia października 2012r.

Skarżąca wniosła skargę na decyzje Samorządowego Kolegium Odwoławczego z stycznia 2013r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W

Wyrokiem z dnia czerwca 2013r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W oddalił skargę skarżącej na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W z dnia stycznia 013r. nr

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W w trakcie postępowania sądowo stosownie do art. 3 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2012r. , z późn. zm.) podał kontroli czy zaskarżona decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W nie narusza przepisów prawa materialnego bądź przepisów postępowania administracyjnego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W wobec powyższego zbadał, czy w związku z wydaniem decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W nie doszło do naruszenia przepisów art. 37 ust. 1,2 i 3, art. 8 i 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W wydając wyrok oddalający skargę stwierdził, że organy pomocy społecznej są związane brzmieniem przepisów i nie mają możliwości ustalania innej daty przyznania świadczenia, niż od daty złożenia wniosku, jak i przyznania zasiłku w innej wysokości przy ustaleniu, iż zasiłek pielęgnacyjny stanowi dochód skarżącej.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W w swojej decyzji podkreśliło, że przepisy dotyczące ustalenia wysokości zasiłku stałego mają charakter norm związanych i organy pomocy społecznej nie mają swobody w określaniu wysokości tego świadczenia, jak i terminu jego przyznania.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W w pełni podzielił tę argumentację organów pomocy społecznej orzekających w sprawie przyznania skarżącej zasiłku stałego.

W niniejsze sprawie została również wydana opinia o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w W przez ustanowionego dla skarżącej pełnomocnika z urzędu – doręczona skarżącej w dniu sierpnia 2013r. – przyjmująca argumentację NSA zawartą w wyroku z dnia czerwca 2013r.

Analizując przepisy stanowiące podstawę wydanej w sprawie skarżącej wyroku oraz poprzedzające je decyzje organów administracyjnych, które zostały poddane w wyroku

kontroli sądowno administracyjnej – wskazać należy, iż mają one wpływ na ukształtowanie praw do świadczeń z pomocy społecznej osób niepełnosprawnych, ich zakresu i wysokości.

Przepis art. 8 ust.1 ustawy o pomocy społecznej w zw. z § 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z dnia 17 lipca 2012r. (Dz. U. z 2012r. poz. 823) stanowi, że prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 542 zł, zwanej dalej "kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej" - przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Równocześnie ust. 3 powyższego przepisu stwierdza, że za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Natomiast ust. 4 tego przepisu ustanawia katalog dochodów, który nie wlicza się do dochodu ustalonego zgodnie z ust. 3. Są to dochody z:

- 1) jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego;
- 2) zasiłku celowego;
- 3) pomocy materialnej mającej charakter socjalny albo motywacyjny, przyznawanej na podstawie przepisów o systemie oświaty;
- 4) wartości świadczenia w naturze;
- 5) świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych;
- 6) dochodu z powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha przeliczeniowego.

Art.8 w/w ustawy stanowi kluczową regulację przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń przyznawanych z pomocy społecznej, w tym zasiłku stałego określonego w art. 37 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Przyznanie prawa do zasiłku stałego wymaga spełnienia kryterium dochodowego wskazanego w art. 8 ust. 1.

Zasiłek stały z pomocy społecznej przysługuje: osobie pełnoletniej samotnie gospodarującej i osobie pełnoletniej pozostającej w rodzinie oraz niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy. Zgodnie z przepisami z zakresu ubezpieczeń społecznych, całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Całkowicie niezdolne do pracy są również osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji, a więc takie, które nie są w stanie zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych bez pomocy innych osób. Ponadto całkowita niezdolność

do pracy spowodowana niepełnosprawnością dotyczy osób zaliczanych do I i II grupy inwalidzkiej oraz osób legitymujących się znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Zasiłek pielęgnacyjny nie został wymieniony katalogu zwolnień dochodowych, podczas gdy zasiłek ten jest spełnia funkcje podobne do zasiłku celowego, jest pewnego rodzaju zasiłkiem celowym.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek ten przysługuje, m.in. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się ona orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (art. 16 ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych).

Ustawa o świadczeniach rodzinnych w art. 2 pkt 2 statuuje zasiłek pielęgnacyjny jako świadczenie opiekuńcze, którego przeznaczenie i cel określone zostały w art. 16 ust. 1 i 2 tejże ustawy – przysługuje m.in. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli dana osoba legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, wydane w trybie przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej określa datę (okres) jej powstania. Znaczy to, że od tej pory osoba legitymująca się takim orzeczeniem wymaga opieki i pomocy innej osoby, gdyż jest niezdolna do samodzielnej egzystencji i ponosi zwiększone wydatki związane z jej znaczną niepełnosprawnością. Jest to świadczenie celowe przyznawane w celu pokrycia zwiększonych wydatków.

Wobec powyższego należy stwierdzić, iż regulacja prawna dotycząca ustalania kryterium dochodu osoby wnioskującej o świadczenia z pomocy społecznej, jak i sposobu wyliczania wysokości przyznanych świadczeń, a w tym braku wymienienia w art. 8 ust. 4 zasiłku pielęgnacyjnego, narusza zasady równego traktowania obywateli wobec prawa i równego traktowania obywateli przez organy władzy publicznej, jak również zasady rzetelnej legislacji wynikającej z zasady demokratycznego państwa prawa, bowiem katalog dochodów wyłączonych spod zaliczenia przy obliczeniu wysokości zasiłku stałego różnicuje osoby uzyskujące podobne świadczenia o podobnym celu, dla którego zostały przyznane.

Sama tylko cykliczność dochodu - jednorazowa, czy też stała nie może stanowić jedyne kryterium uzasadniającego wyłączenie spod tego katalogu zasiłku pielęgnacyjnego, tym bardziej, że dochody wymienione w ust. 3 art. 8 ustawy o pomocy społecznej mają różny charakter, nie tylko jednorazowy. Taka regulacja narusza również pośrednio zasady wynikające z art. 67 ust. 2 i 69 Konstytucji – prawa do pomocy w trudnych sytuacjach życiowych, jakimi jest prawo do zabezpieczenia społecznego w razie pozostawania bez pracy nie z własnej woli i braku innych środków utrzymania jak również prawa osób niepełnosprawnych do pomocy państwa.

Gros osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej to osoby niepełnosprawne.

Odnosnie przepisów art. 36 pkt 1 ppkt a) i 37 ust. 1 w zw. art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) podnieść trzeba, iż przepisy te naruszają art. 2 w związku z art. 67 ust. 2 i 69 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i wypływające z nich zasady sprawiedliwości społecznej oraz prawa osób niezdolnych do pracy nie z własnej woli i niepełnosprawnych do pomocy państwa, bowiem sprzecznie z powyższymi zasadami konstytucyjnymi pozbawiają osoby niezdolne do pracy, w tym osoby niepełnosprawne, do świadczeń z pomocy społecznej od daty ustalenia niezdolności do pracy.

Zastosowanie jedynie wykładni gramatycznej tych przepisów w sprawach zasiłku stałego wypłacanego osobom niezdolnym do pracy i nie mogącym zapewnić sobie w ten sposób źródła utrzymania, prowadzi do wniosków niezgodnych z intencjami ustawodawcy, do sprzeczności z zasadami zawartymi w Konstytucji.

Stosując wykładnię gramatyczną błędne orzeczenia organów orzeczniczych lub ich opóźnienia w wydaniu orzeczenia w zakresie ustalenie niezdolności do pracy lub niepełnosprawności zawsze obciążałyby stronę, uniemożliwiając jej uzyskanie należnych świadczeń, lub też ze świadczenia o charakterze stałym czyniłyby zasiłek okresowy.

Autorytet organów administracji publicznej jest podważony w sytuacji, w której to obywatel ponosi konsekwencje wydania wadliwej decyzji. Tak zaś jest na skutek uregulowania zawartego w przepisie art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, bowiem art. 37 ust. 1 o pomocy społecznej wskazuje, że zasiłek stały należny osobie spełniającej warunki do jego uzyskania ma charakter świadczenia obligatoryjnego, co oznacza, że organ administracyjny powinien go wypłacać za cały okres gdy spełnione są ustawowe przesłanki określone w tym przepisie.

Przy ocenie regulacji zawartych w przepisach art. 37 i 106 ustawy o pomocy społecznej nie można również tracić z pola widzenia regulacji zawartych w art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, gdzie określono jako cel pomocy społecznej umożliwienie osobom i rodzinom przewycięzanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Również przepis art. 3 ust. 1 tej ustawy akcentuje te cele, wysuwając na czoło zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin. Nie można także pominąć zasady zamieszczonej w art. 100 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o pomocy społecznej, że w postępowaniu w sprawie świadczeń z pomocy społecznej należy kierować się dobrem osób korzystających z pomocy społecznej.

Powyższe regulacje wskazują na dysfunkcjonalność mechanizmu prowadzącego do przyznania zasiłku stałego i przerwucenie na osobę, pozostająca pod ochroną art. 76 ust. 2 i 69 Konstytucji, ryzyka nieprawidłowego działania administracji, co stanowi naruszenie art. 2 Konstytucji.

Z uwagi na powyższe wnoszę – jak na wstępie.

Adw. Ewa Sokalska

Załącz:

1. pismo Sądu Rejonowego W z października 2013r. wraz z postanowieniem z dnia października 2013r.,
2. pismo Okręgowej Rady Adwokackiej we Wrocławiu z dnia 5 listopada 2013r.
3. odpis wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W z dnia czerwca 2013r. wraz z uzasadnieniem,
4. opinia o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku WSA w W z dnia sierpnia 2013r. ,
5. kopia wyroku W Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia sierpnia 2012r. wraz z uzasadnieniem,
6. 4 kopie skargi.